

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annales Episcoporum Slesvicensium

Cypraeus, Johann Adolph

Coloniæ Agrippinæ, 1634

Capvt XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64615)

laminis æreis olim exornato & insignito, vt ex vesti-
gijs apparet, eiusmodi est. Anno Domini 1331. secundo
Non. Octobr. obiit Dominus Ioannes Episcopus Slesuicensis,
dictus de Bockholt. Orate pro eo.

CAPVT XVI.

Sensit Helimbertus tempus famis & mala Martis:

Dignus sorte quidem Vir meliore bonus.

Urbis Lubeca, dum tempora nubila currunt,

Sollicitis Flamen mœnia tuta colit.

ANNO 1332. Helimbertus Episcopus Slesui-
censis electus fuit, confirmatus ab Archie-
piscopo Lundensi Magno, ea tempestate,
qua bellum adhuc ferueret inter Regem
Christophorum & Waldemarum Ducem Slesuicen-
sem. Vir pius erga Ecclesiam benè affectus, deque
eiusdem salute ac incolumitate præclare meritus, vt
quam ipse miserè afflictam, malisque diuturnis pres-
sam ac exhaustam, pro viribus prouehere & locuple-
tare summoperè studuit ac laborauit. Nam simul at-
que Episcopus exortus esset, beneficium admodum
sepe præstitit. Idque ex eo colligere licet, quod Anno
Millesimo trecentesimo trigesimo quinto, præsen-
te Duce Waldemaro in arce Gottorpiensi, om-
nes possessiones & rus, quod in Parochia *Srvantzen*
in campo *Rinkenissa* habebat, de quibus quotannis
duæ oræ (ortich) annonæ pendebantur, Capitulo
Slesuicensi largitus sit, & terra viridi in manum sum-
pta & proiecta tradiderit, quod *Scotare* vulgò dicitur:
quæadmodum Maiores illius, illa liberrimè possedissent,

pretio integro pro illis recepto, hac cautione adhibita, vt euctio suis impensis fieret. Quæ omnia à Magistro Nicolao, & Timmone Blockio canonicis acceptata sunt. Canonorum quoque tenuitatem & inopiam miseratus, de illorum prouentibus augendis dispicere ac cogitare cœpit. Quare Ecclesiam *Dreſtorpianam*, in qua Helimbertus, ius Patronatus habuit, annexuit præbendæ Slesuicensi, quam olim Rex Daniæ Waldemarum fundauerat, de consilio & consensu Capituli, nullo iure suis successoribus reseruat: ea tamen lege, vt successor illius præbendæ, die sanctæ Elisabethæ, quotannis in *Choro Ecclesiæ Slesuicensis Processionem fieri curret cum Cruce per cœmeterium*, sermone infra summam Missam duntaxat prætermisso, & vt tres marcas Lubecenses ibidem diuidat & distribuatur, duas marcas Canonicis, & vnâ Vicarijs. Idque, quod æquitatis ratio postulet, vt qui Altari inserviat, habeat, vnde viuatur. Acta sunt hæc anno 1340. pridie Michaelis.

Waldemarum etiam Dux Iutiæ, tot victorijs clarus, atque insignis, erga Ecclesias Dei sese beneficum & liberalem præbuit. Nam Patris sui Erici, qui in Choro Slesuicensi sepultus est, literas, quibus in sui memoriam *Virginibus Sanctimonialibus in Holma Slesuicensi* habitantibus, molendinum in *Solterbeka* situm dederat, cum omnibus iuribus in perpetuum, sine omni impedimento aut iure sibi reseruato confirmauit. Anno à nato Christo 1334. Molendini autem istius hodie nulla vestigia supersunt, neque constat, vbi situm fuerit. Waldemarum quoque Ecclesiæ Slesuicensi, Ecclesiam Beatæ Virginis in *Sodorp*, Præbendæ Canonicali annexuit, eam ob causam, quod in Templo Slesuicensi suorum Progenitorum, nimirum Waldemari Aui, & Erici Patris sui sepultura extaret, (vt etiam

etiam supra ostendimus,) ea tamen lege: vt qui beneficium possideret, *Anniuersarium Sacrum Domini Ducis VValdemari Aui sui, & Erics Patris sui*, (nam hi duo in Choro humati iacent vt supra demonstrauiamus) faciat, quò Progenitorum suorum sepultura & memoria conseruetur & magnificetur, vt ex literis, quæ super ea donatione confectæ sunt, colligere licet, quarum exemplar subiicere visum fuit,

Omibus præsens scriptum cernentibus VValdemarue Dei Gratia Dux Iutiae salutem in Domino sempiternam. Cum bona quacunque temporalia, in Ecclesiastica conuertuntur seruitia, Sanctis, in quibus Sanctus sanctorum colitur, attributa Christianæ Religionis Professoribus, fide firma & spe indubitata certum est commutari in æterna. Quod nos piè considerantes, & dignum reputantes, quod præbendæ Cathedralis Ecclesiæ, in qua nostrorum sepultura est Progenitorum, adeo tenues sint & exiles, quod ex ipsis secundum status sui exigentiam conuenienter sustentari nequeant præbendati. Et ideo vnâ dictarum præbendarum, fundatam per Dominum Riconem, quondam Canonicum ibidem, quam nunc tenet Dominus Iuarus Bundessen Canonicus eiusdem Ecclesiæ, meliorare & augere cupientes, de vnanimi consensu & voluntate Consiliariorum nostrorum, volumus, & præsentibus consentimus, vt Ecclesiæ Beatæ Mariæ Virginis in Sodorp, in qua nobis merum competit Ius Patronatus, per Venerabilem Patrem Dominum Episcopum Slesuicensem dictæ Præbendæ annecteretur, & de ipsis vnum & indiuiduum beneficium sit perpetuò permanens: ita tamen, quod quicumque dictam Præbendam pro tempore habuerit, Anniuersarium Nostrum post mortem nostram & Anniuersaria Dilectorum nostrorum Progenitorum Waldemari quondam Aui nostri, & Erics Patris nostri, bonæ memoriæ, in eadem Ecclesiæ Slesuicensi faciat solenniter obseruari, præsentibus dilectis Consiliariis nostris Domino

Marquardo Rugmor, Abel VValdemari, Iuaro de Reuentlovv, Strimone de Rantzovv, Sifrido de Sestede, Marquardo de Sestede, Marquardo Rorlath, Marquardo de VVisch, Alberto de VVisch militibus, Svvar Erico, Marquardo VVulf, VVulf Pogvvisch armigeris, & alijs presentibus fide dignis. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Gottorpe Anno M. CCC. xxx. octavo in crastino Natiuitatis Beatae Mariae Gloriosa Virginis.

Hanc donationem Episcopus Hellimburtus anno sequenti (anno nimirum 1339.) suo suffragio & auctoritate confirmavit. Sed & Magnus, Archiepiscopus Londenensis, eam vnionem & donationem sua voce tanquam Metropolitanus roboravit & confirmavit anno 1383. postridie Beatae Magdalena: vt ex formula literarum, quarum exemplar subiicimus, liquet.

Vniuersis presentes literas inspecturis, Magnus, Diuina miseratione Archiepiscopus Londenensis, Suetiae Primas, & Apostolicae Sedis Legatus, salutem in Domino sempiternam. Cum a nobis petitur, quod iustum est & honestum, tam vigor equitatis, quam ordo rationis exigit, vt illud per officij nostri sollicitudinem ad effectum debitum perducatur: sane Dilectus Filius Dominus Ioannes VVynken, Praepositus Ecclesiae Slesuicensis, literas quasdam patentes, veris sigillis pendentibus Domini Hellemberti quondam Episcopi Slesuicensis, & capituli ibidem, vt prima facie apparebat sigillatas, non rasant, non cancellatas, non abolitas, nec in aliqua sui parte viciatas vel suspectas, nobis personaliter presentans, confirmationem Contentorum in ijs humiliter postulauit, quarum tenor sequitur in haec verba.

Omni bus praesens scriptum cernentibus Hellenbertus Dei Gratia Episcopus Ecclesiae Slesuicensis in Domino salutem sempiternam. Cum quaecunque bona temporalia in Ecclesiastica conuertuntur seruitia, Sanctis in quibus Sanctus sanctorum

etorum colitur, attributa Christianæ Religionis Professoribus, fide firma & spe indubitata certum est commutari in aeterna. Quod piè considerans Inclytus Princeps VValdemarus, eiusdem Dux Iutiae, & indignum reputans, quod præbendæ Cathedralis Ecclesiæ Slesuicensis, in qua suorum est sepultura Progenitorum, adeo tennes sunt & exiles, quod ex ipsis secundum status sui exigentiam sustentari nequeant Præbendati, & ideo vnâ dictarum Præbendarum, fundatam per Dominum Riconem quondam Canonicum ibidem, quam nunc tenet Dominus Ivvarus Bundessen Canonicus eiusdem Ecclesiæ, meliorare cupiens & augere, nobis supplicauit, vt Ecclesiam Beatæ Mariæ Virginis in Sodorp, in qua sibi merum ius competit Patronatus, dictæ Præbendæ annecteremus. Nos ergo dicti Principis Domini VValdemari pium propositum commendantes, & dictæ Præbendæ exilitatem & tenuitatem considerantes, ipsius iustis precibus inclinati, dictam Ecclesiam dictæ Præbendæ, de consensu suo & Capituli nostri Slesuicensis, annectimus & adunamus, de dictis Præbendæ & Ecclesia, vnum & idem indiuiduum beneficium facientes, successoribus nostris super Cathedratico in omnibus saluo iure. Insuper propter beneuolentiam, quam dictum Dominum Ducem ad Ecclesiam habere perpendimus, volumus & mandamus, vt quicumque prædictam Præbendam pro tempore habuerit, Anniversarium ipsius Domini Ducis, VValdemari quondam Aui sui, & Erici Patris sui bonæ memoriæ, in Ecclesia Slesuicensi prædicta faciat, sub modo & forma, quæ sequitur celebrari, vt per hoc & suorum Progenitorum magnificetur sepultura, videlicet quod vnumquodque Anniversariorum Prædictorum cum tribus Missis, vna in Choro, & duabus extra Chorum celebretur, & in quolibet Anniversario octo semisses Sterlingorum inter Dominos Canonicos, & octo solidi Lubecenses inter Vicarios Chori distribuuntur, qui personaliter fuerint in Vigilijs & Missa. In cuius rei testimonium sigillum nostrum, vna cum sigillo præ-

gillo predicti Capituli presentibus est appensum. Datum Slesvick, Anno Domini Millesimo trecentesimo octogesimo nono, in ipsa die Purificationis Mariae. Nos igitur deuotis precibus predicti Domini Ioannis Praepositi inclinati, predictarum Praebende & Ecclesiae annectionem & adunionem, ac omnia & singula praemissa, prout ritè & rationabiliter facta sunt, matura deliberatione praehabita, auctoritate Metropolitana ratificamus, approbamus, & ex certa scientia confirmamus perpetuis temporibus valituram. In quarum ratificationis, approbationis, & confirmationis euentiam, sigillum nostrum presentibus duximus apponendum. Datum Lundis, Anno Domini Millesimo trecentesimo octogesimo tertio, in crastino Beatae Mariae Magdalene.

Anno 1338. passim in illis oris, quae mari alluuntur, & à Frisij habitantur, pluuia & imbres tribus fere annis continuè effluerunt, quibus segetes propter nimiam humoris abundantiam putrescebant, & ne prouenirent, impediabantur. Quam cœli intemperiem tanta annonae penuria & caritas subsecuta est, ut passim homines fame & inedia contabescerent & perirent: ariste quoque, quae in locis editioribus crenissent, aere puro & loco patulo propter pluuiam continuam siccare non potuerunt. Itaque necessitas homines coegit noua remedia querere, segetes demessas vexillo mola, quae vento agitur, alligarunt per dies & noctes quadraginta, ut motu illo velociori siccarentur, & ad solem torrerentur. Sed nec propter pluuiam diuturnam sal confici potuit. Quibus de causis fiebat, ut alimentis destituti homines passim extinguerentur, & in campis & agris mortui reperirentur. Nam multis vermes in ventriculo generabantur, quae mortuis ex ore crepebant magna copia. Causam huius mali vulgus existimabat esse poenam Diuinam, quae ob cultum Dei neglectum hominibus infligeretur.